

Cîhan Roj

DESTEYEKE HELBESTAN

(Wergera ji helbestên bi tirkî)

Pûşper 2003

Desteyeke Helbestan

Cîhan Roj

Derbêner û çapa dijîtal
Sîrwan Hecî Berko

Ji weşanên Malpera Amûdê
Hejmar: 27

www.amude.com
info@amude.com

Hemû mafên çapê parastî ne.
© *Cîhan Roj û Malpera Amûdê (06/2003)*

Ji ya dil çend gotin

Berhemên wêjeyî mîna tov in; ew li her deverî şîn tîn. Nivîsyar û helbestyarên kurd di vê maweyê de, divê weke cotkaran di dest de tov li erda xalî veweşînin; bi hesret û hêviya bi hezaran salan.

Her yek ji me li devereke cîhanê xwêdana sar bi ser xwe dixê. Li tariyên şevan çira li rûpelan vêdixê. Bi dengê ji kûr de, di ser hêviyên bi tîn de dikalê. Gelek kesan rê dan vî karî; çendî berhem li zimanê me wergerandin. Lê di vê sala, ku em her gav û wext bi Cegerxwîn re dimeşin, divê bi dehan berhem li kurdî bêne wergerandin. Helbet ne wergera ji wergerê.

Gelek kes li gelek deveran dijîn an jî bi gelek zimanan dizanin. Ka "Goethe"? Dîsa bi dehan nivîskar û helbestvanên kurd herku baş bi rûsî dizanin jî, berhem ji rûsî wernegerandine kurdiyê... Dîsa em Kurd baş bi tirkî, farisî, erebî(!) dizanin... Dîsa bi inglîzî, frenewî...

Îsal sala Cegerxwîn e! Û vaye sal li me hat heyamê navsal...! Ji aniha ve, ku bi dehan kes dest pê bikin ta dawiya salê, dê bi dehan berhemên hêja weke dîyarî li vê salê germ bibe. Wê çaxê, emê bi rûyekî sipî silavê li keskesora helbesta Cegerxwînê kurd bikin.

HELBESTEK JÎ GEWHERÎ

Ku halek bête serê te
Were çiya were reza
Te vedîşêre nade kesan
Were çiya were reza

Ku ev canê bi evîn kefî
Bi arê evînê dikelî
Çiyayên şî bi bînefşî
Were çiya were reza

Pozberê xwe haydar bike ji hejmara xwe
Ciwanan bi xwe re bi heval bike
Ji dostên demî çêtir e
Were çiya were reza

Gewherî bi ser zimanan ketiye
Dîyar-î şarên xurbetê
Bîlahî nadim derekeyan
were çiya were reza

HÎV TARÎ

Ahmed Arif

Li şîn
Li şîn dide çavên te,
Li şîna araviyê
Di bê de serhildêr,
Ku kor im,
Ji ya bêyî te nîn im,
Ger ku xerabim,
Can êk min e,peroş êk min e,
Ya derekeyan çi jê heye?
De were,
Hîv tarî...

Ji se birçîtir,
Ji mar tazîtir,
Bi te ve girêdayî,bela
Hatibim li ber deriyê te rawestiyayî bim
Heye ma çavbirçitiya min
Îla kî îla
Hezkirina min,
Weke hezkirina min?
Runîştine nivîskar
Fermanam dinivîsîn
Tu bi ya xwe dikî were,
Hîv tarî...

Çar hêl li min zulaya pûştan,
Bi ruyê dostî,
Bi kena dostî
Di cixareya min de dişewite,
Eniya min maçî dîkin,
Bêdeng,xatîn,marî.
Çar hêl li min zûlaya pûştan,
Dizîvîrim dizîvîrim dernayê.
Di şeva herî leylan de mirina min bi min re,
Wanî meke were,
Hîv tarî...

MERASÎMA MEYT

Nazim Hikmet

Wê ji şaneşîna me bête hilatin meytêm?
Dê hun çawa min daxînin ji qatê sêyemîn de?
Çardarik di 'asansor' ê de bi cî nabe,
derence jî tengtirîn.

Dibe ku wê li holê bi qasî çongekê tav û kevok hebe,
dibe ku berf dibare bi hêlana zarokan dagirtî,
dibe ku bi qîra xwe ya şîl re baran.
Û li holê weke her carê galonên sergo radiweste.

Ku li qemyonê , bi toreya niştecihî,serçav vekirî tême barkirin,
tişteke ji kevokek de bi ser eniya min de dabipale:yom e.
Refê defdar bê jî ,neyê jî zarok helbet tîn nik min,
li mirinê bi mereq in zarok.

Dê li dû min binihêre şibakeya me ya kulînê.
Şaneşîna me wê min bi cilên xwe bi rê bike.
Bi qasî ku hun nizanin ez bextewar jiyam li vî şaneşînê.
Refdarên min ên şaneşînê ,temeneke dirêj ji bo we hêvî dikim...

Avrêl 1963 Moskow

LÎ HUNDUR

Orhan Velî Kanîk

Şibake, ya herî çêtir şibake;
Hîç nebe tu çivîkên diçin dibînî;
Di dewsa ku çar dîwaran dibînî.

JÎ BO WELAT

Orhan Velî Kanîk

Me çî nekir ji bo vî welatî!
Hinek ji me mirin;
Hineka ji me xîtap kirin.

WELAT DÎXWAZÎM

Cahit Sitki Taranci

Welat dixwazim

Bila asîman şîn,bistî kesk,zevî zer be;

Bila warê çivîk û kulîlkan be.

Welat dixwazim

Bila ne dil bi hesret be ne serî bi derd be;

Dawiyek li pevçûna biratî be.

Welat dixwazim

Ne bila ferqa xizan dewlemend, ne jî ya min û te hebe;

Di roja zivistanê de cî û xêniyê herkesî hebe.

Welat dixwazim

Jiyîn,bila weke hezkirinê ji dil be;

Giliyek hebe bila ew jî ji mirinê be.

NÛKARÎM FEDÎKARÎYA XWE DER BIKÎM

Rifat Ilgaz

Mirin ne ew tişt e ku dilê însan bibijê

Dildara min,mirina bedew nîn e

Însan xerab dibe tu nebîne

Ji bîrve dike însan hezkirinê fikirandinê

Tu dê bimirî an li qadekê bimore,

An jî li serê çiyê ji bo doza xwe

Wanî li ser nivînan ji xwe de ketî nemire

pêşî Ji destan de destpêdike mirin

Te hîç qedeha nîvco maye dît

Saeta li darxistî ya li ser "komodîn"

Pirtûka beriya bîstekê hatî xwendin te dît

Te nedît ne wani ye min gelek dît

Ji ber vê ye bi asanî ez namirim

Hem ev mirin ji ku tê hişê min

Ev wext e ku însan li fezayê digerin

Hemî dermanan vedixwim daku nîvco nemînin

Hemî pirtûkan dixwînim kuta dikim

Bi berdewamî li dar dixim saetê

Pûrteqalên ku te aniye dixwim

Neçarim ku xwe bi te şîrîn bikim

Nedizanî neçarim ku li berxwe bidim

Fedî dikim ku li hember te bimirim

Dijîm wanî çêtir e

LÎ MÎN DAN

Hasan Huseyîn

navê min êk min
dijminên navê min
ji navê min min

eniya min
dijminên eniya min
weke çiyayên bi dûman ji eniya min min

ji ên arê pêşî vexistin de têt
ji ên kevir bi can kirin
ji ên hesin û sifir neqîşandin

destên min ên min
dijminên destên min
ji destên min min

li pablûkeyan bi xwîn bi xwîn
di kanên komirî de bi xwîn bi xwîn
strana min
dijminên strana min
ji strana min min

li min dan

ÇI FÊDE

Enver Gokçe

Tu ya min î,
Pariya cîgeram, hezkiriya min
Ji gulê girantir
Nikarim bibêjim ji te re!

Gulên sorîn bi
Pora te ve bikim
Bi nazdarî were,
Yek li wê hêlê
Yek li vê hêlê!

Çi bibêjim
Azadî karekî bi mijûl e
Bi parastinê ne bes e
Evînek dî!

Di têtê re
Di hesin re derbas bî
Hapsê qul bikî
Çi fêde!

MIŞKÊN QUDSÊ

Ece Ayhan

Di axaftina me ya çaremîn de
(ez li ku me?)
Beriya Îsa li vî şarî
Bazirganek gêreyan

Ji bo xeyaletêk gunehkar
(hinek mirin)
bi hestiyê di çîpan de wê hinek êş bikişîne
di qesrên xwe de

Di axaftina me ya pêncemîn de
(weke vegotin tu tiştek nîn e di vir de)
seyîsek ku 'arsenîk' dibe
ji ezbeniyê xwe re

ji şevên bi 'weba'
(hîvek zer ya bi meqes hatiye birîn)
bawerî bi rizgariya xwe
dianîn

Ji ber ku em di wextê de mirine
(weke kevirên kişikê)
em ji kilsan neditirsîyan
yek jî mişkên Qudsê
Yek jî mişkên Qudsê

Yek mişkên wanî
Yek mişkên wanî

Cihan Roj

Gimgimî ye. Di sala 1993an
de dest bi nivîsandina bi kurdî kir.
Di "WELAT, WELATÊ ME, AZADIYA WELAT,
JIYANA REWŞEN, MEHNAME, NIVÎS ..." de çîrok, helbest
û gotarên wî hatine weşandin.
Ji bo ko ji zimanzanan
re bibe alîkarî, carina derbarî ziman de jî nivîsî.

Di malpera AMÛDÊ de, "Heskîf dîwan e" (helbest), SOM (çîrok),
ŞERMÊN RAGIRTÎ (şano) û DESTEYEKE HELBESTAN weşandiye.
Di kovara MEHNAME de, romanek bi navê "Biryar", dosêyek
çîrokan bi navê "Şîlana kal", du dosêyên helbestê bi navê "SÎSAR" û
"PÊNÛSA TER" hatin weşandin.

Di rojnameya ROJEV de, di quncikê bi navê KANÎSARK de ji
heftiyê carê gotarekê dinivîse.
Beriya navê Cihan Roj bi bernavkê Jêhat Gimgim dinivîsî.